

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. október 20.

FÖLDRAJZ

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

1. FELADAT

- a) 1.C), 2. A) 1+1 pont
2 pont
- b)
1. Az álláspont meghatározása a térképen (hátrametszéssel). 1 pont
 2. Az álláspontot. 1 pont
 3. A térkép tájolása. 1 pont
 4. Egy harmadik pont felhasználásával. Ha mindhárom vonal egy pontban metszi egymást, akkor az álláspont meghatározása helyes. 1+1 pont
5 pont
- c)
1. Elv: $1,4 \times 4\,500\,000 = 6\,300\,000 \text{ cm} = 63\,000 \text{ méter}$ 1 pont
A kráter átmérője: 63 km 1 pont
 2. A kráter kerülete: $2r \times 3,14 \rightarrow 63 \times 3,14 = 197,8 \text{ km} \sim 198 \text{ km}$ 1 pont
A kráter kerülete: 197,8 km \sim 198 km 1 pont
 3. Meteorit becsapódással keletkezhetett. 1 pont
5 pont
- d)
1. B 1 pont
1 pont

Összes elérhető pontszám: 13 pont
2. FELADAT

1. A
 2. C
 3. B
 4. B
- Minden helyes válasz 1 pont.*

Összes elérhető pontszám: 4 pont
3. FELADAT

- a)
- A. újhold 1 pont
 - B. utolsó negyed 1 pont
 - Aláhúzva: fokozatosan „hízó” C betűre 1 pont
3 pont
- b)
- C. telihold/holdtölte 1 pont
 - D. első negyed 1 pont
 - Aláhúzva: D betűre 1 pont
3 pont
- c)
- A keringését. 1 pont
 - 27-28 nap 1 pont
2 pont
- d) beírva: = 1 pont
1 pont

Összes elérhető pontszám: 9 pont

4. FELADAT

- a) Az oszlopdiagramról leolvasható, hogy A+B együttes vastagsága a Föld sugarának kb. 55%-a.

Számítás elve: $6400 \times 0,55 = 3520$ km

1 pont

Vastagság: 3500 km

1 pont

A leolvasás pontatlanságából eredően elfogadható a 3400 és a 3600 km is. Csak kerekített eredmény fogadható el.

2 pont

- b) Számítás elve: $6400 - 3500 = 2900$ km.

1 pont

Mélység: 2900 km

1 pont

Elfogadható a 2800 és a 3000 km. Más módon kapott eredmény is elfogadható.

2 pont

- c)

A) belső mag

1 pont

B) külső mag

1 pont

C) (föld)köpeny

1 pont

D) (föld)kéreg

1 pont

4 pont

- d) Bekarikázva: sűrűség

1 pont

Rezgéshullámok visszaverődése / megtörése

1 pont

2 pont

Összes elérhető pontszám: 10 pont

5. FELADAT

- a) X: a (föld)köpeny legfelső szilárd részét

1 pont

Y: (föld)kéreg

1 pont

2 pont

- b) Bekarikázva: 2., 3.

1+1 pont

2 pont

Összes elérhető pontszám: 4 pont

6. FELADAT

1. tornádó

1 pont

2. a hidegfront / ciklon hidegfrontja miatt

1 pont

3. műholdas megfigyelés / radaros megfigyelés

1 pont

4. (heves) feláramlás

1 pont

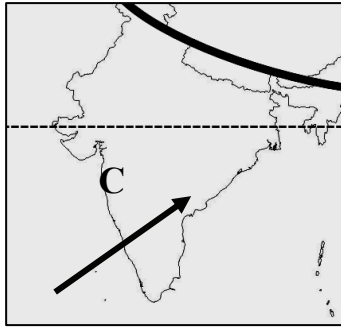
5. villámlás/(menny)dörgés

1 pont

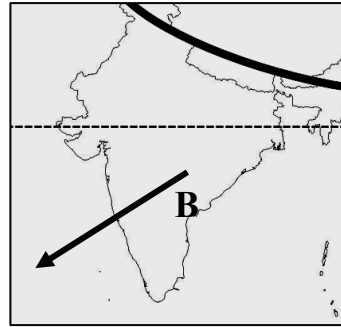
Összes elérhető pontszám: 5 pont

7. FELADAT

a)

Nyár

Tél

a szelek irányának helyes berajzolása
a megfelelő betűk beírása

1+1 pont

1+1 pont

4 pont

b) C) Ráktérítő

1 pont

1 pont

c) A hegység felemelkedésre készíti a légtömegeket,
ennek következtében sok a csapadék/ gyakori a csapadékképződés.
Hasonló értelmű, de más megfogalmazás is elfogadható.

1 pont

1 pont

2 pont

d) A négyzetbe írva: B és C

1+1 pont

2 pont

e) Az évszakonként ellentétes (jelentősen eltérő) irányból fújó szelek,
ha az irányváltásuk legalább 120°-os.
Hasonló értelmű, de más megfogalmazás is elfogadható.

1 pont

1 pont

2 pont

Összes elérhető pontszám:	11 pont
----------------------------------	----------------

8. FELADAT

a) öv < övezet > terület

1+1 pont

Minden helyesen kitett relációs jel 1-1 pontot ér.

2 pont

b)

1. F
2. G
3. A
4. H
5. D

6. E
7. C
8. A
9. X
10. B

Minden helyes válasz 1 pont.

10 pont

c) A helyes növekvő sorrendek:

1. D→G→A
2. C→G→D
3. A→D→C

Minden helyes sorrend 1 pont.

3 pont

Összes elérhető pontszám: 15 pont

9. FELADAT

a) A

1 pont

1 pont

b) A: hullámmorajlás

B: hullámtörés

1+1 pont

2 pont

c)

1. B
2. B
3. A
4. A
5. D

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

d) A tengerjárás a Hold tömegvonzása miatt,

1 pont

és a Hold és a Föld közös tömegközéppont körüli keringése miatt alakul ki.

1 pont

Másképp megfogalmazott, de azonos tartalmú válasz is elfogadható.

2 pont

e)

Betűjel a térképen	A tenger megnevezése
B	Japán-tenger
F	Északi-tenger
G	Karib (Antilla)-tenger

1-1 pont jár a helyes betűkért, és 1-1 pont jár a betűhöz rendelt helyes tengernévért.

6 pont

Összes elérhető pontszám: 16 pont

10. FELADAT**a)**

1. Szlovénia
2. Horvátország
3. Bosznia - Hercegovina
4. Szerbia
5. Montenegró/ Crna Gora
6. Macedónia

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

b) Adriai-tenger nevének beírása

1 pont

1 pont

c) Jugoszlávia

1 pont

1 pont

d) albán

1 pont

1 pont

e)

- A. Belgrád
- B. Zágráb
- C. Szarajevó
- D. Skopje
- E. Ljubljana

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

f)

1. 3.
2. 4.
3. 1.
4. 4.
5. 2.
6. 2.
7. 1.
8. 4.
9. 1.

Minden helyes válasz 1 pont. A szükségesnél több szám beírása pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb pont nem adható.

Ha a 9. kérdésnél az 1. mellett az 5. is szerepel, de más nem, nincs pontlevonás, jár az 1 pont.

9 pont

Összes elérhető pontszám: 23 pont

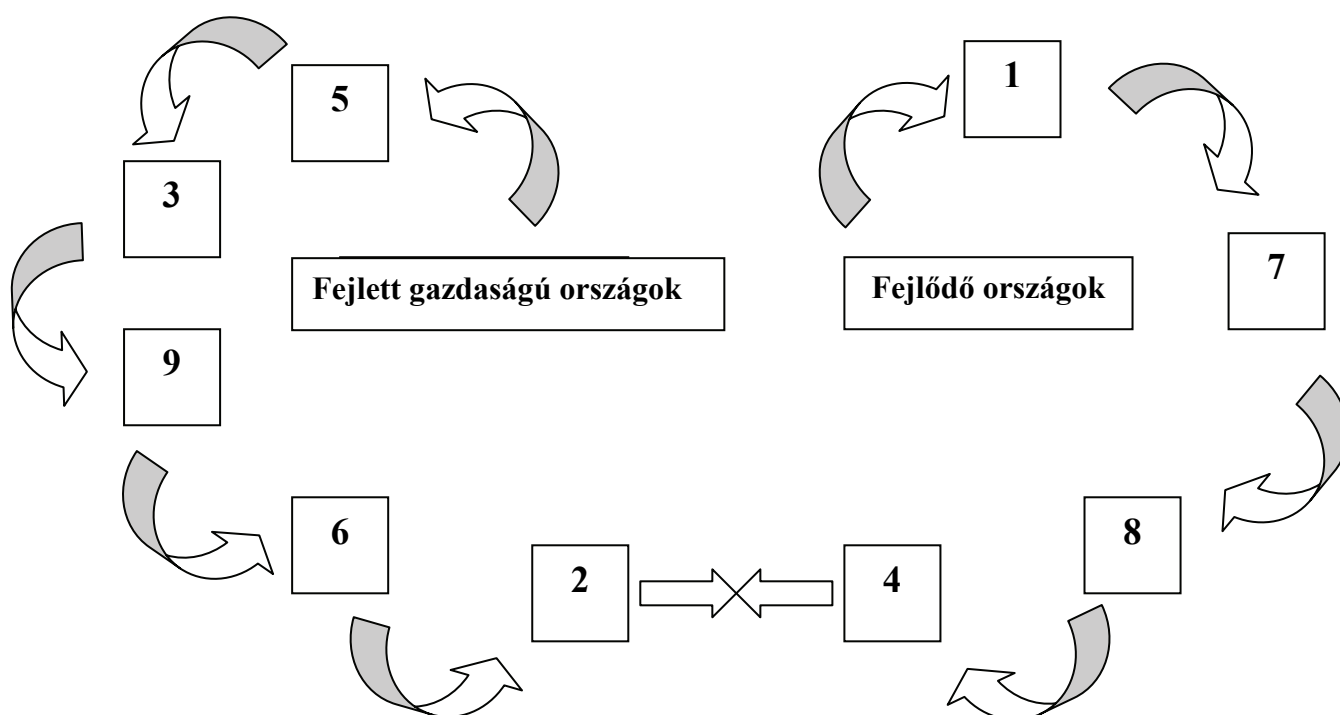
11.

1. I	6. I
2. I	7. I
3. I	8. I
4. H	9. I
5. H	10. I

Minden helyes válasz 1 pont.

Összes elérhető pontszám: 10 pont

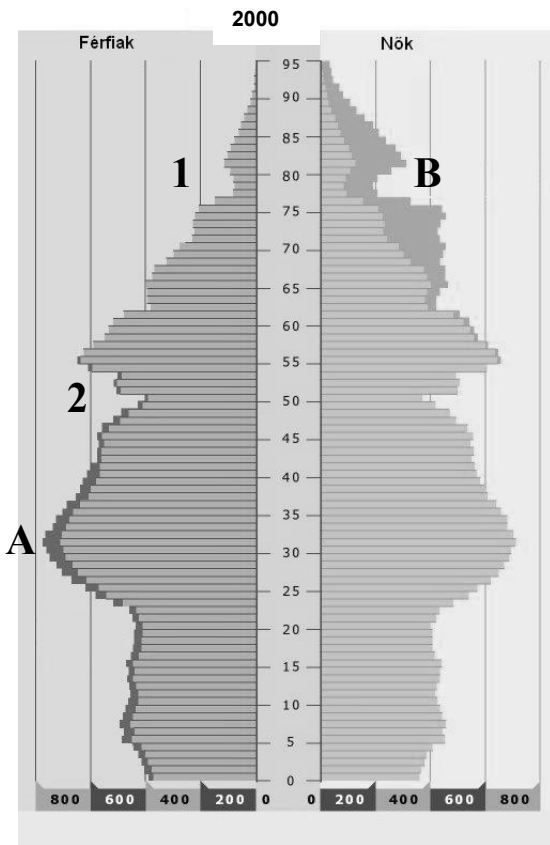
12. FELADAT

Minden helyesen beírt szám 1 pont. Az 1. és a 7., illetve a 3. és az 5. sorszám az adott körön belül felcserélhető.

Összes elérhető pontszám: 9 pont

13. FELADAT

a) „A”: férfifébbletet 1 pont
 ”B” nőfébbletet 1 pont
 2 pont

b) a két szám beírása a megfelelő helyre 1+1 pont
 2 pont

c) A dolgozók és az eltartottak rányának változását/ korösszetétel változását. 1 pont
 Öregedő / előregedő 1 pont
 Negyedik 1 pont
 A szociális/egészségügyi kiadások növekedését/ adó- és járulékbévételek csökkenését. 1 pont
 4 pont

d) 1. Vendégmunkás 1 pont
 2. Bevándorló 1 pont
 3. Illegális munkavállaló / feketemunkás 1 pont
 3 pont

e) 1. A férfiak. 1 pont
 2. A munkaképes korúakra / 25-35 évesekre. 1 pont
 3. A már Németországban születettek csoportja. 1 pont
 4. A mohamedán /muzulmán/ iszlám vallás megjelenése és elterjedése. 1 pont
 4 pont

Összes elérhető pontszám: 15 pont

14. FELADAT

a)

	A klasszikus ipari fejlődés időszaka	A XX. század nagy része	A XX. század vége
Telepítő tényezők	6	12	1
	17		7
			16
Ipari központok, iparvidékek	2	8	3
	4	10	11
	5	15	14
Általános jellemző (megnevezés)	9	13	18

18 pont

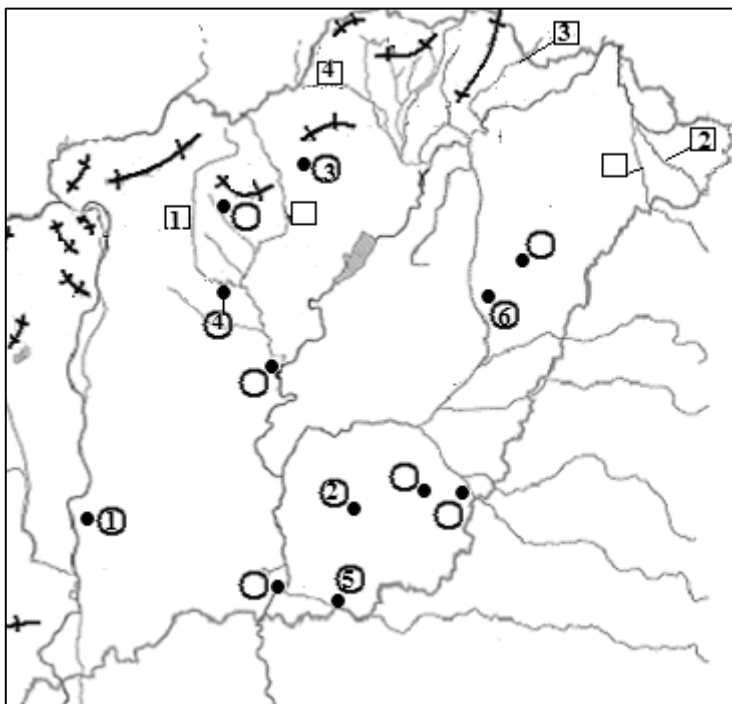
b)

1. Közép-angliai iparvidék/Fekete-vidék	1 pont
2. Ruhr-vidék	1 pont
3. Donyec-medence	1 pont

3 pont

Összes elérhető pontszám: 21 pont

15. FELADAT

a)

1. Kalocsa	4. Jászberény
2. Orosháza	5. Makó
3. Eger	6. Hajdúszoboszló

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

b) Minden szám megfelelő elhelyezése 1 pont.

6 pont

c) Minden szám megfelelő elhelyezése 1 pont.

4 pont

Összes elérhető pontszám: 16 pont

16. FELADAT

A túlnépesedés egyik következménye a/az ...**1**....., súlyosabb esetben a/az**2**..... Ennek két formája van. Az egyik a/az ...**8**....., amikor ugyan hozzájut a szervezet a szükséges mennyiségű tápanyaghoz, de annak az összetétele túlságosan egyoldalú. A másik a/az**7**....., amikor a megfelelő mennyiségű élelmiszerhez sem jut hozzá az ember. A/Az**2**..... oka egyrészt az, hogy a terület**3**.....-e kisebb, mint az adott területen élők létszáma. Másrészt a szegénység miatt nincs**6**....., ezért a világ nagy termelői nem szállítanak a térségbe. Az itt élőknek legtöbbször a/az**4**..... szakosított szervezete, a/az**5**..... nyújt segítséget. A fejlett országokban ugyanakkor a lakosság**9**..... okoz problémát, amelynek egyik következménye a nagyszámú, súlyfelesleggel küzdő ember.

Minden helyesen beírt szám 1 pont.

Összes elérhető pontszám:	10 pont
----------------------------------	----------------

17. FELADAT

- a) Pénzbőség / nyereséges tőzsdék /az olajexportáló és az ázsiai országok befektetései miatt. 1 pont
Aláhúzva: Szaúd-Arábia, Dél-Korea 1+1 pont
3 pont
- b) 1989-ben 14 USD-t 1 pont
2006-ban 8,5 USD-t 1 pont
Elv: $14 - 8,5 = 5,5 \rightarrow 5,5 / 14 \times 100 = 39,29$ 1 pont
Kamatteher csökkenése: $39,29\% \approx 39,3\%$ 1 pont
Nő a hitelek iránti igény / megkönnyíti a hitelek felvételét. 1 pont
5 pont
- c) Alacsony a kamatszintjük. 1 pont
1 pont

Összes elérhető pontszám:	9 pont
----------------------------------	---------------

A feladatlappal elérhető összes pontszám:	200 pont
--	-----------------